

Federatienieuws

VOORZITTERSCOLUMN

Antirimpelcrème

Omdat je het waard bent' glimlacht de vrouw op het reclamebord me samenzweerderig toe. In haar handen houdt ze een pot antirimpelcrème. Terwijl ik verder loop naar het ziekenhuis, denk ik na over die logica. Als iets waardevol is, dan investeer je erin. Dat klinkt vanzelfsprekend. In mijn werk als opleider is dat niet anders. Het opleiden van aiossen is een voorrecht en waardevol. Voor de toekomst van de individuele aios, voor de toekomst van de medisch specialist en voor het blijven leveren van goede zorg aan de patiënten. En dus investeer ik daarin. Tijd en energie, persoonlijke begeleiding van iedere aios, het aansturen van de opleidingsgroep, het onvermijdelijke papierwerk, het steeds weer anticiperen op de veranderingen in de medisch-specialistische zorg, de wet- en regelgeving, et cetera. En dat allemaal bovenop het werk als medisch specialist. Hoe vanzelfsprekend is dat eigenlijk? Realiseerde ik me destijds wel voldoende wat het zou vragen, toen ik besloot opleider te worden?

De tijd waarin je 'aiossen opleiden' er eventjes bij deed, ligt achter ons. Opleider zijn is allerm minst corvee, het is een vak apart. Maar wel één om trots op te zijn. En iets dat veel van je vraagt, zeker in deze tijd van bezuinigen, moderniseren en individualiseren. Voor mijzelf en de vele opleiders die ik ken geldt, dat we dit er graag voor over hebben. Maar dat betekent niet dat er niets tegenover hoeft te staan. Medisch-specialistische opleidingen zijn cruciaal om ook in de toekomst goede zorg te kunnen blijven leveren. Goed opleiden is daarmee van

levensbelang voor alle specialismen en zorginstellingen. Investeren in de jongere generatie is investeren in de toekomst. Dus beste opleidingsgroepen, -instellingen en -regio's: hoe investeert u in uw opleiders? Hoe zorgt u ervoor dat zij de specialisten van de toekomst kunnen opleiden? En wat heeft u daarvoor over?

Hoewel opleiden steeds meer een individueel karakter krijgt, hoeft je het als opleider niet meer alleen te doen. Door als opleidingsgroep samen aiossen te begeleiden in hun individuele leertraject, kunnen we gebruikmaken van elkaars kennis, kunde en frisse blik. Zo zijn aios nu veel meer verzekerd van objectieve beoordelingen en optimale ondersteuning. Daarnaast zijn er in Nederland diverse instellingen en projecten die zich inzetten om de medisch-specialistische opleidingen verder te verbeteren en faciliteren. Wat zou het mooi zijn als we al die initiatieven, kennis en ervaring zouden kunnen bundelen. Als we een gezamenlijk expertiseplatform zouden kunnen ontwikkelen, waarmee we aiossen, opleiders en ziekenhuizen ondersteunen en het opleiden van toekomstig medisch specialisten op de kaart kunnen zetten als een missie. Onmisbaar voor de toekomst van de zorg. Iets waar je trots op bent en dat het verdient om gevoed en ondersteund te worden. Ja, dat zou nog eens een waardevolle investering zijn!

Als voorzitter van de Raad Opleiding van de Federatie Medisch Specialisten neem ik graag het initiatief om dat voor elkaar te krijgen. En de extra rimpel die deze extra investering me zou opleveren... ach, dat is het me wel waard!

“

MARIANNE TEN KATE-BOOIJ

Als iets
waardevol is,
dan investeer
je erin

Marianne ten Kate-Booij
Voorzitter Raad Opleiding,
Federatie Medisch Specialisten

Werk aan uw carrière!

Volg trainingen en workshops van het KNMG Loopbaanbureau

Het KNMG Loopbaanbureau staat voor de juiste arts op de juiste plaats. Iedere geneeskundestudent of arts heeft vragen rondom loopbaan en carrière. Hoe kom ik in aanmerking voor die felbegeerde opleidingsplaats? Hoe pak ik een carrièreswitch aan? Welke competentie kan, wil of moet ik verder ontwikkelen? Hoe blijf ik als ervaren professional fit en energiek in mijn werk? Onze workshops en trainingen helpen bij het zoeken naar antwoorden op deze vragen.

Workshop Ambities in balans; Voluit werken en leven

Deze workshop is bedoeld voor artsen, vrouwen en mannen, die bij het combineren van werken en zorgen willen vasthouden aan de drive en ambities waarmee ze destijds aan hun studie geneeskunde begonnen. Die ambities kunnen door alle drukte langzaam uit beeld verdwijnen, zeker als u ze combineert met een (jong) gezin en/of als uw partner ook een stevige baan heeft. Deze workshop heeft als doel dat te voorkomen. U krijgt handvatten vanuit zowel de theorie als de praktijk om de keuzes te maken die werkelijk bij u passen. Hoe kunt u uw eigen professionele en persoonlijke ambities ten volle benutten en waarmaken? U gaat naar huis met de belangrijkste bouwstenen voor uw eigen plan om voluit te werken én te leven.

Datum: 23 september

Workshop Wetenschappelijk Engels

module 4 van de Leergang Wetenschappelijk schrijven

Tijdens deze module staan de valkuilen van het wetenschappelijk Engels centraal. We behandelen de meest gemaakt fouten en vergissingen van Nederlandstalige schrijvers. Hoe kunt u deze fouten voorkomen? Hoe vergroot u

uw woordenschat en uw gevoeligheid voor correct Engels? Op het programma staan, behalve grammaticale kwesties, ook de verschillen tussen Brits en Amerikaans Engels, het gebruik van de tijden in het Engels en interpunctie.

Datum: 7 oktober

Workshop Solliciteren voor co-assistenten

Hulp nodig bij het bemachtigen van die felbegeerde opleidingsplaats? Deze workshop is specifiek gericht op het vergroten van uw kans op een opleidingsplaats en u krijgt handvatten om uzelf te presenteren. Deze workshop geeft antwoord op vragen als: Hoe vergroot ik mijn kans op een opleidingsplaats? Hoe blijf ik mijzelf tijdens een sollicitatiegesprek? Of hoe bereid ik mij voor op een sollicitatie?

Datum: 13 oktober

Netwerken & de kunst van het gunnen

Als arts is het de kunst om u zichtbaar te maken en positief op te vallen. Als u tenminste serieus in aanmerking wilt komen voor dat ene subspecialisme, de promotieplek, het verkrijgen van subsidies of de job bij de maatschap die je ambieert. Hoe krijgt u de kans om extra handelingen uit te voeren of aanwezig

te zijn bij bijzondere operaties? In deze workshop leert u hoe u uw netwerk kunt inzetten om uw doelen te bereiken. U krijgt inzicht in hoe 'de kunst van het gunnen' werkt en hoe u de wetten van beïnvloeding kunt gebruiken om relaties positief te beïnvloeden op die momenten die ertoe doen.

Datum: 15 oktober

Workshop Eigenzinnig keuzes maken

In uw loopbaan als arts heeft u te maken met keuzes die van grote invloed zijn op uw werk, relatie en het (gezins) leven. Heel begrijpelijk dat u tijd en moeite doet om een doordachte keuze te maken. Maar wat laat u meewegen? Waar heeft u invloed op? En vindt u over tien jaar nog leuk wat u vandaag kiest? De workshop biedt tips over hoe u de juiste keuze kunt maken en geeft ook meer zekerheid om de keuze te maken.

Datum: 9 november

Coaching

Voor het aanbod van coaching werkt het KNMG Loopbaanbureau samen met het Carrièrecentrum Zorg (CCZ). Kijk voor meer informatie op cczorg.nl

Het KNMG Loopbaanbureau

biedt geaccrediteerde workshops en trainingen voor basisartsen, aiossen, specialisten. Kijk voor meer informatie, locaties en aanmelding op knmg.nl/loopbaanbureau of e-mail loopbaanbureau@fed.knmg.nl.

PRAKTIJKDILEMMA

VEELGESTELDE VRAGEN AAN DE KNMG ARTSENINFOLIJN

Verantwoordelijk voor injectie die een patiënt zelf zet?

Een patiënt krijgt vanwege een tekort aan vitamine B12 iedere twee weken een injectie toegediend. U heeft als huisarts van de patiënt de eerste paar keer de injectie gezet, maar de patiënt geeft aan dat hij dit vanaf nu zelf wel kan doen. Kunt u op het verzoek van de patiënt ingaan? En hoe ligt uw verantwoordelijkheid als er fouten worden gemaakt in de thuissituatie? Draagt een arts verantwoordelijkheid voor een injectie (voorbehouden handeling) die een patiënt zelf in de thuissituatie zet?

ANTWOORD

Voorbehouden handelingen

Zorgverleners mogen potentieel risicovolle (ook wel: voorbehouden) handelingen volgens de Wet BIG alleen verrichten als zij daartoe bevoegd zijn of handelen in opdracht van een bevoegde beroepsbeoefenaar. Bovendien moeten ze bekwaam zijn. De Wet BIG is echter alleen van toepassing in situaties waarin beroepsmatig gehandeld wordt. De voorwaarden die de Wet BIG stelt aan het verrichten van die voorbehouden handelingen gelden derhalve niet als een patiënt zelf of één van zijn naasten thuis injecties zet. De patiënt en anderen die hij toestemming geeft, staat het dus vrij om de injectie te zetten.

Verantwoordelijkheid van de arts

Dat neemt niet weg dat u natuurlijk wel uw verantwoordelijkheden heeft. Sommige middelen lenen zich überhaupt niet om in de thuissituatie door niet-medici toegediend te worden, bijvoorbeeld vanwege de mogelijke risico's. Deze middelen moet u dan zelf toedienen.

Besluit u dat een bepaalde injectie door een niet-geneeskundige in de thuissituatie gezet kan worden, dan moet u zich ervan vergewissen dat dat op een verantwoorde manier kan gebeuren. Dit betekent dat u ervoor moet zorgen dat degene die de injecties gaat zetten de benodigde vaardigheden verwerft om de handeling uit te voeren zodat eventuele schade voorkomen kan worden.

Daarnaast moet u de patiënt en/of degene die de injectie gaat

zetten, duidelijk uitleggen wat potentiële risico's zijn en wat de voor- en nadelen zijn en de eventuele gevolgen bij het niet adequaat zetten van een dergelijke injectie. Het advies is om in het medisch dossier van de patiënt aan te tekenen wat u met de patiënt heeft besproken.

Indien u duidelijke instructies hebt gegeven, maar de patiënt deze niet opvolgt, zal de verantwoordelijkheid/aansprakelijkheid voor eventuele fouten in beginsel niet bij u als arts liggen. *knmg*

Vraag? KNMG Artseninfolijn

De KNMG Artseninfolijn adviseert KNMG-leden gratis over gezondheidsrechtelijke en medisch-ethische vragen. Kijk op knmg.nl/faq voor veelgestelde vragen, bel 030 2823 322 of mail: artseninfolijn@fed.knmg.nl

Genomineerden Opleidingsprijs 2015 bekend!

Tal van opleiders uit het hele land en vanuit diverse specialismen zijn de afgelopen maanden door hun aiossen genomineerd voor de Opleidingsprijs 2015. De jury, bestaande uit eerdere winnaars van de opleidingsprijs, onder leiding van Jacqueline Stouthard, winnares Opleidingsprijs 2014, heeft vervolgens de moeilijke taak volbracht om hieruit drie finalisten te kiezen.

De drie genomineerden voor de Opleidingsprijs 2015 zijn:

prof. dr. Guus Lycklama à Nijeholt
uroloog, LUMC

prof. dr. Jaap Hamming
vaatchirurg, LUMC

dr. Watske Smit
internist-nefroloog,
Jeroen Bosch
ziekenhuis

Uitreiking tijdens AIOS Upgrade

Op 4 december 2015 vindt in het IJsseldelta Center te Zwolle de AIOS Upgrade plaats. Tijdens dit evenement kunnen de aanwezige aiossen hun stem uitbrengen op een van de genomineerden en zo bepalen wie de opleider van het jaar wordt. Deze winnaar krijgt, naast de prijs, een geldbedrag dat besteed mag worden aan het verbeteren van de kwaliteit van de opleiding.

H@ck your healthcare

De AIOS Upgrade heeft dit jaar het thema 'eHealth: H@ck your healthcare'. Dit zie je terug in de diverse programma-onderdelen. Zo is er een spectaculaire opening door Mobile Doctors Live en worden er workshops verzorgd over o.a. Big Data, 3D Printing, Serious Gaming en Telemedicine & Robotica. Ook de Opleidingsprijs staat in dit teken. Bij het nomineren hebben aiossen aangegeven hoe hun opleider hen helpt zich klaar te maken voor de toekomst en in hoeverre hii/zij innovatie in het ondersteunt en ondersteemt.

Dus ben je aios en wil je meestemmen op de opleider van jouw keuze? Kom dan naar de AIOS Upgrade op 4 december!

Aanmelden voor de AIOS Upgrade kan via dejongespecialist.nl/aiosupgrade.

Nieuw Academiejaar voor huisartsen van start

Het nieuwe cursusjaar van de LHV Academie is van start gegaan. Alle leden van de LHV ontvangen deze week een overzicht van alle cursussen die in het seizoen 2015-2016 worden gegeven. Alle huisartsen mogen deelnemen aan de nascholingen van de LHV.

We bieden voor iedereen wat wils – of u nu een startende of meer ervaren huisarts bent, of u een eigen praktijk heeft of niet – en over allerlei onderwerpen, van personeel en financiële praktijkvoering tot competenties, wet- en regelgeving en praktijkorganisatie.

Ook dit jaar hebben we weer een aantal cursussen toegevoegd aan ons aanbod en hebben we het bestaande aanbod, op basis van feedback van eerdere deelnemers, aangescherpt. Nieuw is bijvoorbeeld de LHV Bestuursacademie, voor

huisartsen die hun bestuurlijke vaardigheden verder willen ontwikkelen en versterken.

Nascholingen van de LHV Academie worden door het hele land georganiseerd, om uw reisafstand beperkt te houden. De cursussen worden gegeven door deskundige vakdocenten en spelen in op de actualiteit en directe toepasbaarheid in de praktijk. LHV

Nieuwsgierig naar het aanbod? Het volledige aanbod en een uitgebreide beschrijving per cursus vindt u op lhv.nl/academie.

Koers: kwaliteit sociaal-geneeskundige opleidingen in de praktijk

Hoe ziet een kwalitatief goede opleiding tot sociaal geneeskundige eruit? En hoe zorg je dat die kwaliteit hoog blijft en verder verbetert? Met deze vragen ging het MMV-deelproject 'Kwaliteitsborging van opleidingen tot sociaal-geneeskundige' aan de slag. Doel van het project was om de kwaliteit van de opleidingen tot sociaal-geneeskundige systematisch te kunnen toetsen en borgen.

Hiervoor is een intern, cyclisch kwaliteitssysteem ontwikkeld voor de opleidingen tot sociaal-geneeskundige, beschreven in het rapport Koers. Dit rapport en het bijbehorende Kwaliteitskader zijn begin 2015 voorlopig vastgesteld door de stuurgroep met vertegenwoordigers van de NVAB, NVVG, KAMG, Losgio, NSPOH, TNO, SGBO, opleidingsinrichtingen, CGS en RGS.

Praktijktoets

Koers en het Kwaliteitskader zijn zorgvuldig en met oog voor de praktijk ontwikkeld. Om te testen of het systeem inderdaad doet wat het aan de tekentafel belooft, is aan verschillende sociaal-geneeskundige specialismen gevraagd de cyclus te doorlopen in een pilot. Deze pilots worden uitgevoerd door:

- infectieziektebestrijding (maatschappij & gezondheid);
- jeugdgezondheidszorg (maatschappij & gezondheid);
- bedrijfsgeneeskunde;
- verzekeringsgeneeskunde.

De kwaliteitscyclus wordt in de pilots op kleine schaal uitgeprobeerd. De pilotdeelnemers evalueren de kwaliteit van de opleiding binnen hun verantwoordelijkheidsgebied aan de hand van de kwaliteitsaspecten zoals uitgewerkt in het kwaliteitskader. Uit de pilots moet blijken of het werkbaar is om de evaluatie uit te voeren volgens de beschrijving in Koers, of de evaluatie voor de deelnemers en de RGS voldoende inzicht geeft in de kwaliteit van de opleiding en of de opleiding zelf met de verbeterpunten uit het evaluatierapport aan de slag kan. Op basis van de pilots wordt ook een inschatting gemaakt van de tijdsinvestering die de cyclus vergt en van de eventuele hulpmiddelen die nog nodig zijn.

En dan?

Met behulp van de bevindingen worden Koers en/of het Kwaliteitskader zo nodig bijgesteld. Koers en Kwaliteitskader worden dit jaar nog aangeboden aan de opdrachtgevers NVVG, NVAB en KAMG. *knmg*

Waarom KOERS?

Eind 2013 is het MMV-deelproject 'Kwaliteitsborging van opleidingen tot sociaal-geneeskundige' gestart, in opdracht van de wetenschappelijke verenigingen KAMG, NVAB en NVVG. Hiervoor waren drie aanleidingen:

- De regelgeving van het CGS voorziet in vijfjaarlijkse cycli van de erkenning van opleidingsinstituten en -inrichtingen en van instituuts- en praktijkopleiders. In de praktijk blijkt dat daardoor ruimte ontstaat om eventuele gebreken pas na die vijfjaarstermijn op te pakken.
- In opleidingen is een verschuiving te zien van tussentijds extern toezicht naar begeleiding door de beroepsgroepen en opleidingsinstituten en -inrichtingen zelf.
- Het *Handboek Sociale Geneeskunde* was toe aan een actualisering, met een herziening van de bestaande normen en aan nieuwe normen voor de kwaliteit van de opleiding en opleiders.

Met Koers en het Kwaliteitskader heeft het sociaal-geneeskundige veld een instrument in handen om de opleidingskwaliteit steeds te monitoren en verbeteren.

Meer informatie en downloads: knmg.nl/modernisering/koers

Medisch leiderschap: waarom wachten tot de vervolgopleiding?

Een arts moet tegenwoordig meer kunnen dan alleen een patiënt lichamelijk onderzoeken, een wond hechten of pillen voorschrijven. Hij moet kunnen reflecteren op zijn eigen functioneren, constant aandacht hebben voor verbetering en over veelzijdige competenties beschikken in het belang van goede patiëntenzorg. Hierbij wordt onder andere van hem verwacht dat hij niet alleen collega's binnen het zorgteam, maar ook kritische patiënten kan meenemen in de gedachten achter zijn besluitvorming. Artsen van nu krijgen bovendien te maken met ingewikkelde wetgeving, politieke ontwikkelingen en actuele maatschappelijke kwesties. De vervaging van grenzen binnen Europa en laagdrempelige communicatie met de rest van de wereld plaatsen het medisch handelen in internationaal perspectief.

Aandacht voor medisch leiderschap

De vaardigheden die in deze context van een arts worden gevraagd, zijn geclusterd onder de term 'medisch leiderschap'. In de medische vervolgopleiding komt medisch leiderschap al steeds vaker als te verwerven competentie aan bod. Zo biedt bijvoorbeeld het Canbetter-project handvatten voor opleiders en aiossen om leiderschapscompetenties aan te leren in de medische vervolgopleiding. Maar waarom wachten tot de vervolgopleiding? De basisartsen van de toekomst horen net zo goed voorbereid te zijn op hun rol als integrale en assertieve zorgverlener. Bovendien geven studenten geneeskunde zelf aan behoefte te hebben aan meer aandacht voor medisch leiderschap in de basisopleiding geneeskunde.

Medisch leiderschap in de basisopleiding

De Geneeskundestudent – de onafhankelijke vertegenwoordiger van geneeskundestudenten in Nederland – wil meer inzicht krijgen in de behoefte van de student aan kennis over competenties die binnen het containerbegrip medisch leiderschap vallen. Daarom heeft zij

in november 2014 vragen over dit onderwerp in haar jaarlijkse enquête opgenomen. Aan de respondenten (N=2879) werd onder meer gevraagd hoe tevreden zij waren over het huidige onderwijsaanbod met betrekking tot organisatie- en managementvaardigheden, in welke onderwerpen zij meer onderwijs zouden willen krijgen en of zij zelf ambitie hadden om uiteindelijk een leidinggevende positie in de zorg te bekleden. Hierbij kwam naar voren dat slechts 12 procent van de geneeskundestudenten vindt dat er tijdens de studie genoeg aandacht wordt besteed aan vaardigheden in relatie tot medisch leiderschap. Masterstudenten waren hier relatief meer ontevreden over dan bachelorstudenten. De complete enquête-resultaten van De Geneeskundestudent over medisch leiderschap zullen tijdens het NVMO-congres in november gepresenteerd worden.

Werkgroep Studenten van het Platform Medisch Leiderschap

Tijd om de schouders eronder te zetten. Een ruim twintigkoppige Werkgroep Studenten is gevormd door bestuurs- en commissieleden van het Platform Medisch Leiderschap, afgevaardigden van het LOCA, LMSO, IFMSA-NL en De Geneeskundestudent en andere enthousiaste geneeskundestudenten uit het hele land. Sinds maart komen zij regelmatig bij elkaar om een duidelijke visie op de rol van medisch leiderschap in de basisopleiding te formuleren. Met best practices uit binnen- en buitenland, herkenbare praktijksituaties en concrete suggesties voor invulling van onderwijs, hoopt de werkgroep beleidsmakers en studenten te inspireren tot een concretere invulling van competenties medisch leiderschap binnen de basisopleiding geneeskunde. In het voorjaar van 2016 zal de werkgroep haar visiedocument lanceren. [knmg](#)

Op de hoogte blijven van onze bezigheden? Meld je aan voor de mailinglist via studenten@platformmedischleiderschap.nl of volg ons via [@StudentenPML](#) op Twitter.

Federatie KNMG
Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst
R.J. van der Gaag, voorzitter
J.W. Hingst, algemeen directeur
Mercatorlaan 1200, 3528 BL Utrecht
Postbus 20051, 3502 LB Utrecht
tel. 030 2823 800, info@fed.knmg.nl
knmg.nl

FEDERATIEPARTNERS

Federatie Medisch Specialisten
F.H.G. de Grave, algemeen voorzitter
B.J. Heesen, directeur
tel. 030 2823 650
info@demedischspecialist.nl
demedischspecialist.nl

De Geneeskundestudent
E.J. Duijzer, voorzitter
tel. 030 28 23 827
info@degeneeskundestudent.nl
degeneeskundestudent.nl

KAMG
Koepel Artsen Maatschappij en Gezondheid
R.A.C.L. Héman, voorzitter
R. Duzijn, directeur
tel. 030 3033 662
bureau@kamg.nl, kamg.nl

LAD
Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband
C. Keijzer, voorzitter
C. van den Brekel, directeur
tel. 030 6702 702
bureau@lad.nl, lad.nl

LHV
Landelijke Huisartsen Vereniging
N.A. Kalsbeek, voorzitter
L. Hennink, algemeen directeur
tel. 030 2823 723
lhv@lhv.nl, lhv.nl

NVAB
Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde
G.B.S. Penders, voorzitter
C. van Vliet, directeur
tel. 030 2040 620
kwaliteitsbureau@nvab-online.nl
nvab-online.nl

NVVG
Nederlandse Vereniging voor Verzekeringsgeneeskunde
W.A. Faas, voorzitter
S. van der Burg-Vermeulen, directeur
tel. 030 6868 764
secretariaat@nvvg.nl, nvvg.nl

Verenso
Specialisten in ouderengeneeskunde
N.M. Nieuwenhuizen, voorzitter
F.J. Roos, directeur
tel. 030 2823 481
info@verenso.nl, verenso.nl

